

НАРЕДБА № 12

от 10.06.2004 г.

за дейността на операторите на газопреносната и газоразпределителните мрежи

(Издадена от министъра на енергетиката и енергийните ресурси, обн., ДВ, бр. 79 от 10.09.2004 г.)

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се уреждат условията и редът, при които се осъществява дейността на оператора на газопреносната мрежа и операторите на всяка от газоразпределителните мрежи, свързана с оперативното управление на преноса и разпределението на природен газ.

Чл. 2. Наредбата урежда отношенията между:

1. оператора на газопреносната мрежа и доставчиците и производителите на природен газ;
2. оператора на газопреносната мрежа и операторите на газоразпределителните мрежи;
3. оператора на газопреносната мрежа и персонала на обектите, присъединени към газопреносната мрежа;
4. оператора на газоразпределителните мрежи и персонала на обектите, присъединени към газоразпределителните мрежи.

Чл. 3. (1) Собствениците на газоснабдени обекти, с изключение на потребителите за битови нужди, присъединени към газопреносната мрежа и газоразпределителните мрежи, издават вътрешни инструкции, с които регламентират технологичното управление на съответните газови съоръжения и инсталации, в зависимост от конкретните условия за експлоатация.

(2) Инструкциите по ал. 1 се съгласуват с оператора на мрежата, към която са присъединени.

Чл. 4. (1) Централизираното оперативное управление, координиране и контрол на режима на работа на газопреносната мрежа се осъществява от оператора на газопреносната мрежа.

(2) Оперативното управление на всяка газоразпределителна мрежа се осъществява от оператор на газоразпределителната мрежа.

Чл. 5. (1) Разпорежданията на оператора на газопреносната мрежа са задължителни за операторите на газоразпределителните мрежи, за доставчиците, добивните предприятия на природен газ, операторите на газохранилища и за потребителите на природен газ, присъединени към газопреносната мрежа.

(2) Разпорежданията на операторите на газоразпределителните мрежи са задължителни за потребителите на природен газ, присъединени към съответната газоразпределителна мрежа.

Чл. 6. Операторите на газопреносната и газоразпределителните мрежи са независими по отношение на оперативното им управление от другите дейности на предприятията.

Глава втора

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА ОПЕРАТОРИТЕ

Чл. 7. (1) Операторът на газопреносната мрежа осигурява надеждно, безопасно и ефективно функциониране на газопреносната мрежа чрез:

1. непрекъснато поддържане на баланса между вноса, добива, съхранението и потреблението на природен газ;

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА ОПЕРАТОРИТЕ

2. пренос на природен газ по газопреносната мрежа при спазване на изискванията за качество;

3. равнопоставеност на потребителите при преноса на природен газ;

4. сигурно и ефективно функциониране на спомагателните мрежи;

5. оперативно ръководство на работата на газопровода за нагнетяване и при добив на природен газ от газохранилища;

6. оперативно ръководство на режимите на работа на хранилищата при нагнетяване и добив на природен газ;

7. оптимален режим на работа на преносната мрежа при извършване на дейността по транзитен пренос на природен газ.

(2) Операторът на газопреносната мрежа периодично най-малко веднъж на две години дава оценка за състоянието на газопреносната мрежа и представя на министъра на енергетиката и енергийните ресурси за утвърждаване краткосрочни и дългосрочни програми за развитие на газопреносната мрежа и инвестиционна програма за изграждане на необходимите за задоволяване нуждите на страната преносни газопроводи и съоръжения.

Чл. 8. (1) За целите на измерването на природния газ операторът на газопреносната мрежа осигурява:

1. техническо и метрологично осигуряване, развитие и модернизация на средствата за търговско измерване на количеството природен газ, постъпващ и напускащ газопреносната система;

2. поддържане на база данни с регистрацията от средствата за търговско измерване на количеството природен газ по т. 1 и по сделките със свободно договорени цени и на балансиращия пазар.

(2) Собствениците на средства за търговско измерване на количеството природен газ предоставят на оператора на газопреносната мрежа данните от измерванията на тези средства, отнасящи се до сделките със свободно договорени цени и с балансиращия природен газ.

(3) Страните по сделките с природен газ имат право да получават информация от базата данни относно количествата природен газ, търгувани от тях по сделките.

(4) Условието и редът за обслужване на средствата за търговско измерване, поддържане на базата данни и достъпът до тях се уреждат с правилата за търговия с природен газ, приети от Държавната комисия за енергийно регулиране.

Чл. 9. Операторите на газоразпределителните мрежи осигуряват:

1. надеждно, безопасно и ефективно функциониране на газоразпределителната мрежа;

2. разпределение на природен газ до потребителите при спазване на изискванията за сигурност и качество;

3. сигурно и ефективно функциониране на спомагателните мрежи;

4. равнопоставеност на потребителите при изпълнение на договорните взаимоотношения при разпределението на природен газ.

Чл. 10. Операторите на газопреносната и газоразпределителните мрежи са длъжни да пазят поверителността на търговската информация, получена при и по повод изпълнението на техните задължения.

Чл. 11. (1) Операторът на газопреносната мрежа и/или операторите на газоразпределителните мрежи могат да разпоредят да бъде временно прекъснато или ограничено снабдяването с природен газ без предварително уведомление на потребителите:

1. при възникване или за предотвратяване на аварии;

2. когато съществува опасност за живота и здравето на хората;

3. когато съществува опасност за целостта на газопреносната, респективно на съответната газоразпределителна мрежа;

4. при опасност от нанасяне на значителни материални щети на мрежата или на потребителите;

НАРЕДБА № 12 ОТ 10.06.2004 Г. ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОПЕРАТОРИТЕ НА ГАЗОПРЕНОСНАТА И ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ

5. при ограничаване на доставките на природен газ по независещи от преносното предприятие обстоятелства.

(2) В случаите по ал. 1 операторът е длъжен във възможно най-кратък срок да уведоми потребителите за причините и времетраенето на прекъсване на снабдяването с природен газ. Продължителността на прекъсването или ограничаването не може да надхвърля 48 часа.

(3) Операторите са длъжни предварително да уведомят писмено или чрез средствата за масова информация потребителите за времето и продължителността на прекъсването при извършване на ремонтни работи, оперативни превключвания, въвеждане в експлоатация на нови съоръжения и други подобни действия.

(4) Редът и начините на предварително уведомяване за прекъсване на доставките или разпределението на природен газ се уреждат с наредбата по чл. 74, ал. 1 ЗЕ и в договорите за доставка, респективно за разпределение на природен газ.

Глава трета ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОПЕРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ

Раздел I

Общи положения

Чл. 12. (1) Оперативното управление на газопреносната мрежа се осъществява от Централното диспечерско управление (ЦДУ) и районните диспечерски служби (РДС) на преносното предприятие, които са специализирани звена в структурата на преносното предприятие.

(2) Операторът на газопреносната мрежа осъществява управлението ѝ пряко или чрез оперативния дежурен персонал на обектите на газопреносната мрежа, операторите на газоразпределителните мрежи и оперативния дежурен персонал (ОДП) на добивните предприятия, газохранилищата и потребителите, свързани към газопреносната мрежа.

(3) Функционалните връзки и взаимоотношения на оператора на газопреносната мрежа с останалите структури на преносното предприятие се определят с правилник за устройството и дейността на преносното предприятие.

Чл. 13. (1) Оперативното управление на газоразпределителните мрежи се осъществява от диспечерските центрове (ДЦ) на газоразпределителните предприятия.

(2) Функционалните връзки и взаимоотношения на операторите на газоразпределителните мрежи с останалите структури на газоразпределителните предприятия се определят със съответните правилници за устройството и дейността на газоразпределителните предприятия.

Раздел II

Централно диспечерско управление

Чл. 14. Централното диспечерско управление управлява газотранспортната система, като:

1. осъществява непрекъснато оперативное управление - пряко или чрез РДС, на газопреносната мрежа, свързаните към нея газоразпределителни мрежи и други обекти, спазвайки критериите за сигурна, безопасна, качествена и икономична работа;

2. с цел поддържане на оптимален баланс внос-производство-съхранение-потребление задава диспечерски график за работа на компресорни станции (КС), газоизмервателни станции (ГИС), газорегулаторни станции (ГРС), автоматични газорегулаторни станции (АГРС) и газохранилищата и контролира неговото изпълнение; при изготвяне на диспечерския график отчита регистрираните графици за доставка по сключените договори за доставка на природен газ;

3. непрекъснато поддържа необходимия минимален мощностен и енергиен резерв;

4. осигурява техническа и оперативна дейност по договорите за доставка, пренос и съхранение на природен газ;

5. оперативно ръководи ликвидирането на нарушенията в нормалната работа на газопреносната мрежа в съответствие с наредбата по чл. 200, ал. 1 ЗЕ, действащата нормативна уредба за здравословни и безопасни условия на труд и вътрешния план за възстановяване на газопреносната мрежа след тежки аварии;

6. ръководи оперативно регулирането на наляганията в точките на присъединяване с газопреносната мрежа;

7. разпорежда временни ограничения на потреблението на природен газ при нарушения на нормалната работа на газопреносната мрежа или за предотвратяване на такива нарушения;

8. ръководи оперативно чрез централната диспечерска служба (ЦДС) извеждането в ремонт на основни съоръжения и въвеждането им в резерв или в работа;

9. получава и предоставя информация за състоянието на съоръженията по газопреносната мрежа;

10. дава становища и прави предложения пред съответните органи за приемане, изменение, допълнение или отменяне на нормативни актове и технологични инструкции по експлоатация и оперативно управление на газопреносната мрежа;

11. периодично най-малко веднъж на две години проверява наименованията и технологичните означения на обектите и съоръженията на газопреносната мрежа и при необходимост ги променя.

Чл. 15. Централното диспечерско управление определя и анализира режими на налягането и разходите на газопреносната мрежа, като:

1. изготвя почасови, дневни, седмични, месечни и годишни справки и прогнози за работа на газопреносната мрежа;

2. на базата на изготвените прогнози и при отчитане на регистрираните графици по сключените договори за доставка, пренос и съхранение на природен газ съставя баланси и графици за работа на газопреносната мрежа;

3. координира графици за ремонт на компресорните станции и преносните газопроводи;

4. методически ръководи работата по режимите на ЦДС.

Чл. 16. Централното диспечерско управление определя работните режими на газопреносната мрежа, като:

1. разработва схемата на работа на газопреносната мрежа, отговаряща на необходимата степен на сигурност и минимални загуби;

2. изчислява потокоразпределението в газопреносната мрежа и нивата на разпределение на наляганията в присъединените към газопреносната мрежа обекти;

3. задава графика по налягане за контролни точки от газопреносната мрежа;

4. определя настройките и режима на работа на средствата за регулиране на налягането;

5. разработва принципа на действие и задава настройките на системните противоаварийни автоматики;

6. събира и обработва информацията, необходима за подготовка на изчислителните модели за изследване на газовите режими;

7. участва при анализирането на нарушенията в нормалната работа на газопреносната мрежа и подготвя констативни и инструктивни протоколи, отнасящи се до управлението на режима на газопреносната мрежа;

8. разработва технологични инструкции за оперативната експлоатация на противоаварийната автоматика;

9. определя режимните условия за изпълнение на заявките, свързани с изключване на основни елементи на газопреносната мрежа и извеждане на противоаварийната автоматика;

10. събира и обработва информацията за техническите параметри и схемите на основните съоръжения на газопреносната мрежа.

НАРЕДБА № 12 ОТ 10.06.2004 Г. ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОПЕРАТОРИТЕ НА ГАЗОПРЕНОСНАТА И ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ

Чл. 17. Централното диспечерско управление експлоатира информационна система за управление в реално време на газопреносната мрежа, като:

1. ръководи експлоатацията на програмните продукти, изчислителните средства и периферията на оперативните информационно-изчислителни системи;
2. създава и усъвършенства базата от данни за работа в реално време;
3. контролира, съгласува и въвежда изменения на настройките на системата и програмите за управление на режима на газопреносната мрежа в реално време;
4. отговаря за правилността на измервателната схема на газопреносната мрежа;
5. съгласува и предлага изменения за подобряване наблюдаемостта и управляемостта на газопреносната мрежа;
6. съгласува дейността по проектирането, изграждането и експлоатацията на управляващи системи на газопреносната мрежа;
7. разработва и предлага за утвърждаване инструкции за експлоатация на оперативните информационно-изчислителни системи;
8. участва при анализиране на нарушенията на нормалната работа на газопреносната мрежа.

Чл. 18. Централното диспечерско управление организира и поддържа информационна база данни извън реално време, като:

1. развива и поддържа компютърната мрежа и информационните системи, като осигурява връзка и съвместимост с други информационни системи;
2. осъществява автоматизация на събирането, съхраняването и обработката на информацията за целите на краткосрочното и средносрочното планиране на режима на газопреносната мрежа, както и на ретроспективния анализ за различни периоди;
3. проучва, разработва, внедрява, адаптира и контролира програмното осигуряване в ЦДС и РДС;
4. развива и поддържа системите за защита на информацията, електронната поща, ИНТЕРНЕТ и антивирусната защита;
5. подготвя материали за анализ на определени събития в газопреносната мрежа;
6. методически ръководи дейността в РДС, свързана с компютърните мрежи и системите за диспечерска информация.

Раздел III

Районни диспечерски служби

Чл. 19. Районните диспечерски служби на преносното предприятие са звена, подчинени на ЦДУ.

Чл. 20. Операторът на газопреносната мрежа определя броя и седалището на РДС.

Чл. 21. (1) Обектите на газопреносната мрежа се разпределят между РДС за оперативно управление по териториален принцип с акт на управителния орган на преносното предприятие.

(2) При липса на изрично разпореждане на началника на ЦДУ новите обекти се предават за оперативно управление на онова РДС, на чиято територия се намират.

Чл. 22. Всяко РДС се ръководи от началник, пряко подчинен на началника на ЦДУ и на неговите заместници.

Чл. 23. (1) Районните диспечерски служби изпълняват основните си задачи чрез звена, определени от началника на ЦДУ.

(2) В структурно отношение звената се ръководят от съответните звена на ЦДУ.

(3) Функциите и задачите на звената на РДС, както и функционалните връзки и взаимоотношения със съответните звена на ЦДУ се определят с правилника за устройството и дейността на преносното предприятие.

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА СЪОТВЕТНАТА ДЛЪЖНОСТ НА ОПЕРАТИВНИЯ ПЕРСОНАЛ И КОНТРОЛ НА ТЯХНАТА КВАЛИФИКАЦИЯ

Раздел IV

Диспечерски центрове

Чл. 24. (1) Диспечерските центрове са специализирани звена на газоразпределителните предприятия.

(2) Оперативният дежурен персонал на ДЦ изпълнява задълженията си при оперативна подчиненост на ЦДУ и РДС.

Чл. 25. (1) Организационната и управленската структура на ДЦ се определя от ръководството на газоразпределителните предприятия.

(2) Всеки ДЦ се ръководи от длъжностно лице в съответствие с щатното разписание на разпределителното предприятие.

(3) Функциите и задачите на ДЦ и взаимоотношенията им със съответните структурни звена на диспечера на газопреносната мрежа се определят със съответните правилници за устройството и дейността на газоразпределителните предприятия.

Глава четвърта

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА СЪОТВЕТНАТА ДЛЪЖНОСТ НА ОПЕРАТИВНИЯ ПЕРСОНАЛ И КОНТРОЛ НА ТЯХНАТА КВАЛИФИКАЦИЯ

Чл. 26. (1) Дежурни диспечери от ЦДУ и РДС са лица със завършено висше инженерно-техническо образование и с трудов стаж в областта на газоснабдяването не по-малък от 3 години.

(2) Дежурни диспечери от ДЦ са лица със завършено висше инженерно-техническо или средно техническо образование и с трудов стаж в областта на газоснабдяването не по-малък от 3 години.

Чл. 27. Дежурните диспечери от ЦДУ до започването на самостоятелна работа преминават обучение по утвърдена от работодателя програма за срок не по-малък от 6 месеца, а дежурните диспечери от РДС и ДЦ - за срок не по-малък от 3 месеца.

Чл. 28. Обучаващият се диспечер по време на практическото си обучение няма право да издава, препредава и изпълнява оперативни разпореждания.

Чл. 29. След завършване на обучението обучаваните диспечери полагат изпит пред квалификационна комисия, назначена от ръководителя на преносното, респективно на разпределителното предприятие.

Чл. 30. (1) При успешно полагане на изпита комисията по чл. 29 дава разрешение на обучаващия се диспечер за дублиране на длъжността за срок не по-малък от един месец.

(2) Дублирането се осъществява под контрола на правоспособен диспечер.

(3) За срока по ал. 1 дублиращият носи пълна отговорност наравно с обучаващия го дежурен диспечер.

Чл. 31. (1) Диспечерският персонал от ЦДУ, РДС и ДЦ преминава периодично през обучение и полага пред комисии изпити по устройство и безопасна експлоатация на газопреносната мрежа и по безопасни условия на труд по ред и в срокове, определени от ръководителя на преносното, респективно ръководителя на разпределителното предприятие.

(2) Изпитите по ал. 1 задължително включват познаване на:

1. действащата нормативна уредба за газоснабдяването и за здравословни и безопасни условия на труд;

2. производствените инструкции и други инструкции и документи, свързани с безопасната експлоатация и техническия надзор, определени с наредбата по чл. 200, ал. 1 ЗЕ.

**НАРЕДБА № 12 ОТ 10.06.2004 Г. ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОПЕРАТОРИТЕ НА
ГАЗОПРЕНОСНАТА И ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ**

Глава пета

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА НА ОПЕРАТИВНИЯ ДЕЖУРЕН ПЕРСОНАЛ

Раздел I

**Правила за работа на дежурните диспечери от ЦДУ и РДС на преносното
предприятие**

Чл. 32. В своята дейност дежурните диспечери от ЦДУ и РДС се ръководят освен от тази наредба и от нормативните актове съгласно приложението и инструкциите на ръководителя на преносното предприятие.

Чл. 33. Дежурните диспечери в съответствие със своята област на действие са длъжни да познават и изпълняват:

1. технологичните схеми на обектите, намиращи се на оперативното подчинение на съответната диспечерска служба;

2. инструкцията за разследване, квалифициране и отчитане на нарушенията на нормалната работа на съоръженията на газоенергийните обекти;

3. инструкциите за съвместна работа на газопреносната мрежа с транспортните газопроводи на други страни;

4. инструкциите за експлоатация на средствата на оперативните информационно-изчислителни системи и телекомуникационни мрежи;

5. производствените инструкции и други инструкции, определени с Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и газоразпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ;

6. техническата документация, свързана с експлоатацията на мрежите и инсталациите за природен газ;

7. договорите на преносното предприятие с доставчиците и производителите на природен газ и графика за тяхната работа в частта, отнасяща се до оперативното управление;

8. договорите за доставка на природен газ на газоразпределителните предприятия и потребителите, директно присъединени към газопреносната мрежа в частта, отнасяща се до оперативното управление;

9. графикът, условията и схемите за ограничаване на потребителите и производителите на природен газ.

Чл. 34. (1) Разпорежданията на висшестоящия оперативен персонал са задължителни за изпълнение от подчинения му оперативен персонал в ЦДС и РДС, за операторите на газоразпределителните мрежи, както и за потребителите, добивните предприятия и операторите на газохранилища, присъединени към газопреносната мрежа.

(2) В случаите, когато изпълнението на разпорежданията по ал. 1 представлява опасност за живота и здравето на хората и води до екологични замърсявания или повреди по съоръженията, подчиненият дежурен персонал изрично предупреждава за това висшестоящия оперативния персонал, издал разпореждането. Висшестоящият оперативен персонал на своя отговорност може да потвърди или отмени разпореждането си.

(3) За забавено изпълнение или за неизпълнение на разпорежданията отговорност носят лицата от дежурния персонал и техните преки оперативни и административни ръководители.

(4) Дежурните диспечери от ЦДУ и РДС са длъжни да подадат рапорт до началника на ЦДУ за всички случаи на нарушаване на оперативната дисциплина или за неизпълнение на дадените разпореждания от подчинения им оперативен персонал.

Чл. 35. Оперативният дежурен персонал от РДЦ е длъжен незабавно да дава информация на дежурните диспечери в ЦДУ за:

1. смущения в нормалната работа, повреди и изключвания на основните съоръжения на газопреносната мрежа;

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА НА ОПЕРАТИВНИЯ ДЕЖУРЕН ПЕРСОНАЛ

2. задействане на защиты на компресорните станции, газопроводите и противопожарната автоматика;
3. смущения в газоснабдяването;
4. смущения в контролно-измервателните прибори (КИП) и системата за събиране и предаване на технологични данни от обектите;
5. злополуки с хора;
6. пожари, наднормени замърсявания на околната среда и други аварийни събития, които могат да имат неблагоприятни последствия върху нормалната работа на газопреносната мрежа.

Чл. 36. Оперативни разпореждания на дежурните диспечери могат да бъдат отменяни, както следва:

1. за ЦДУ - от главния диспечер и от началника на ЦДУ;
2. за РДС - от дежурния диспечер в ЦДУ.

Чл. 37. (1) Оперативните разпореждания за промяна на режима на работа на газопреносната мрежа се дават на дежурните диспечери в ЦДУ от главния диспечер и от началника на ЦДУ.

(2) Оперативните разпореждания за промяна на режима на работа на газопреносната мрежа в частта, намираща се под оперативното разпореждане на РДС, се дават на дежурните диспечери в РДС от дежурния диспечер на ЦДС.

(3) Всички получени оперативни разпореждания се регистрират на звукозаписващо устройство или в писмен вид.

Чл. 38. Дежурните диспечери в РДС ръководят пряко или под координацията на ЦДС изключването и обезопасяването на газовите съоръжения на газопреносната мрежа.

Чл. 39. Дежурните диспечери в РДС ръководят пряко или под координацията на ЦДС въвеждането в работа или предаването в резерв на ремонтираните съоръжения на газопреносната мрежа след получаване на съобщение за завършване на ремонтните работи от длъжностни лица, на които са предадени обезопасените съоръжения.

Чл. 40. Дежурните диспечери имат право при аварийни събития да отменят провеждането на разрешени заявки за определено време и да разпореждат изпращане на аварийни групи за оглед и отстраняване на повредите в случаите, когато това е свързано с осигуряване на нормалната работа на оперативно управляваната от тях част от газопреносната мрежа.

Чл. 41. Дежурните диспечери в рамките на своето дежурство имат право оперативно да разрешават въвеждане в работа или резерв и извеждане в работа или резерв на съоръжения на оперативно управляваната от тях част от газопреносната мрежа.

Чл. 42. В командните зали на ЦДС не се допускат лица, които нямат пряко отношение към оперативната работа. По време на аварийни събития или тежки нарушения в нормалната работа на газопреносната мрежа дежурните диспечери имат право да отстранят от залите всички лица, които пречат на оперативната работа.

Чл. 43. (1) Диспечерите изпълняват дежурството си по график. За ЦДС графикът се утвърждава от началника на ЦДУ, а за РДС - от началника на съответната РДС.

(2) В случай на неявяване за дежурство на следващия по графика дежурният на смяна уведомява прекия си ръководител и продължава дежурството до идване на новата смяна.

(3) Дежурните диспечери, които приемат смяната, са длъжни да се запознаят със:

1. измененията в нормалната схема на газопреносната мрежа, състоянието на работещите компресорни станции (КС) и на основните съоръжения, предстоящи превключвания или извеждане в ремонт;
2. всички записи на записващото устройство и в оперативния дневник, направени след тяхното последно дежурство;
3. оперативните и административните разпореждания;
4. доклада на предаващия смяната дежурен.

НАРЕДБА № 12 ОТ 10.06.2004 Г. ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОПЕРАТОРИТЕ НА ГАЗОПРЕНОСНАТА И ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ

(4) При констатирани нередности дежурният уведомява преките си оперативни ръководители.

(5) Предаването и приемането на смяната се оформя в оперативния дневник с подписи.

(6) В началото на своето дежурство приелите смяна дежурни са длъжни да съберат актуална информация съобразно обхвата на своята дейност и да направят необходимите записи в оперативния дневник или на типова бланка.

Чл. 44. (1) Забранява се предаването и приемането на смяна по време на аварийни събития или тежки нарушения в нормалната работа на мрежата, а също и по време на оперативни превключвания. В тези случаи дежурният персонал, който постъпва на смяна, е длъжен да окаже помощ на предавания смяната персонал под негово ръководство.

(2) Приемане на смяната се разрешава само след постигане на установен режим след отстраняване на нарушението на нормалната работа или след пълното нормализиране на режима.

Чл. 45. Дежурните диспечери водят оперативната и друга документация, свързана с тяхната дейност.

Чл. 46. Дежурните диспечери са длъжни да събират и регистрират оперативната информация за нарушенията в нормалната работа на газопреносната мрежа, съоръженията към нея и действието на предпазно-регулиращата арматура.

Раздел II

Правила за работа на дежурните диспечери от ДЦ на разпределителното предприятие

Чл. 47. В своята дейност дежурните диспечери от ДЦ се ръководят освен от тази наредба и от нормативните актове съгласно приложението и инструкциите на ръководителя на разпределителното предприятие.

Чл. 48. Дежурните диспечери на газоразпределителната мрежа са длъжни да познават:

1. технологична схема на газоразпределителната мрежа;
2. технологични схеми на спомагателните мрежи и съоръжения към газоразпределителната мрежа, вкл. на средствата на телемеханиката и телекомуникациите;
3. техническата документация, свързана с експлоатацията на мрежите и инсталациите за природен газ;
4. графикът, условията и схемите за ограничаване на потребителите на природен газ.

Чл. 49. Дежурните диспечери на газоразпределителната мрежа са длъжни да изпълняват:

1. инструкцията за регулиране на налягането в газоразпределителната мрежа;
2. инструкцията за разследване, квалифициране и отчитане на нарушенията на нормалната работа на съоръженията на газоенергийните обекти;
3. производствените инструкции и други инструкции, определени с Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и газоразпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ;
4. инструкцията за реда при пускане на газ към потребителите в случаите след прекъсване на газоснабдяването им;
5. инструкциите за експлоатация на средствата на оперативните информационно-изчислителни системи и телекомуникационни мрежи;
6. договорите за доставка на природен газ на потребителите на природен газ и графиците за тяхната работа в частта, отнасяща се до оперативното управление.

Чл. 50. (1) Дежурните диспечери са длъжни да спазват схемата на газоразпределителната мрежа за съответния режим.

(2) Промени в схемата могат да се извършват:

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА НА ОПЕРАТИВНИЯ ДЕЖУРЕН ПЕРСОНАЛ

1. при изпълнение на разрешени заявки за ремонт или ревизия на съоръженията, като схемата се възстановява след приключване на работата по разрешените заявки;

2. за предотвратяване или при настъпване на нарушения в нормалната работа с цел осигуряване на непрекъснато газоснабдяване на потребителите при спазване на изискванията за сигурност в работата на газоразпределителната мрежа.

Чл. 51. (1) Разпорежданията на висшестоящия оперативен персонал са задължителни за изпълнение от подчинения му оперативен персонал в ДЦ и за потребителите, присъединени към газоразпределителната мрежа.

(2) В случаите, когато изпълнението на разпорежданията по ал. 1 представлява опасност за живота и здравето на хората, води до екологични замърсявания или повреди по съоръженията, подчиненият дежурен персонал изрично предупреждава за това висшестоящия оперативния персонал, издал разпореждането. Висшестоящият оперативен персонал на своя отговорност може да потвърди или отмени разпореждането си.

(3) За забавено изпълнение или за неизпълнение на разпорежданията по ал. 1 отговорност носят лицата от дежурния персонал и техните преки оперативни и административни ръководители.

(4) Дежурните диспечери от ДЦ подават рапорт до началника на разпределителното предприятие за всички случаи на нарушаване на оперативната дисциплина или неизпълнение на дадените разпореждания от подчинения им оперативен персонал.

Чл. 52. Оперативният дежурен персонал в ДЦ дава незабавно информация на дежурните диспечери, на които е пряко подчинен, за:

1. аварийно изключване на участъци от газоразпределителната мрежа;
2. смущения в газоснабдяването;
3. злополуки с хора;

4. пожари и други аварийни събития, които могат да имат неблагоприятни последици върху нормалната работа на газопреносната и газоразпределителната мрежа.

Чл. 53. Оперативни разпореждания на дежурните диспечери могат да бъдат отменяни от ръководителя на ДЦ, а в негово отсъствие - от определения да го замества диспечер със заповед на ръководителя на разпределителното предприятие.

Чл. 54. (1) Оперативни разпореждания за промяна на режима на работа на газоразпределителната мрежа се дават на дежурните диспечери от ръководителя на ДЦ, а в негово отсъствие - от определения да го замества диспечер със заповед на ръководителя на разпределителното предприятие.

(2) Всички получени разпореждания се регистрират на звукозаписно устройство или в писмен вид.

Чл. 55. (1) Дежурните диспечери в ДЦ разрешават изключването и обезопасяването на газорегулиращите и измервателни съоръжения в газоразпределителната мрежа.

(2) Разрешението за допускане на групи за работа се дава на отговорния ръководител или изпълнителя на работата при ремонтни дейности по газоразпределителната мрежа и спомагателни мрежи и съоръжения.

Чл. 56. Дежурните диспечери разрешават включването в работа газоразпределителната мрежа и спомагателните мрежи и съоръжения след получаване на съобщение за завършване на работата от длъжностните лица, на които са предадени обезопасените съоръжения.

Чл. 57. За осигуряване на нормална работа на оперативно управляваната от съответния диспечер част от газоразпределителната мрежа дежурните диспечери имат право да отменят при аварийни събития провеждането на разрешени заявки за определено време и да нареждат изпращането на аварийни групи за оглед и отстраняване на повредите.

НАРЕДБА № 12 ОТ 10.06.2004 Г. ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОПЕРАТОРИТЕ НА ГАЗОПРЕНОСНАТА И ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ

Чл. 58. Дежурните диспечери имат право в рамките на своето дежурство оперативно да разрешават въвеждане и извеждане във и от работа или резерв на съоръжения.

Чл. 59. В командните зали на ДЦ не се допускат лица, които нямат пряко отношение към оперативната работа. По време на аварийни събития или тежки нарушения в нормалната работа на газоразпределителната мрежа дежурните диспечери имат право да отстранят всички лица, които пречат на оперативната работа.

Чл. 60. (1) Диспечерите изпълняват дежурството си по график. Графикът се утвърждава от ръководителя на разпределителното предприятие.

(2) В случай на неявяване за дежурство на следващия по графика дежурният на смяна уведомява прекия си ръководител и продължава дежурството до идване на новата смяна.

(3) Дежурните диспечери, които приемат смяната, са длъжни да се запознаят със:

1. измененията в схемата на газоразпределителната мрежа, състоянието на работещите основни съоръжения, предстоящи превключвания или извеждане в ремонт;

2. всички записи на записващото устройство и в оперативния дневник, направени след тяхното последно дежурство;

3. оперативните и административните разпореждания;

4. доклада на предаващия смяната дежурен.

(4) При констатирани нередности дежурният уведомява преките си оперативни ръководители.

(5) Предаването и приемането на смяната се оформя в оперативния дневник с подписи.

(6) В началото на своето дежурство приелите смяна дежурни са длъжни да съберат актуална информация съобразно обхвата на своята дейност и да направят необходимите записи в оперативния дневник или на типова бланка.

Чл. 61. (1) Забранява се предаването и приемането на смяна по време на аварийни събития или тежки нарушения в нормалната работа на мрежата, а също и по време на оперативни превключвания. В тези случаи дежурният персонал, който постъпва на смяна, е длъжен да окаже помощ на предаващия смяната персонал под негово ръководство.

(2) Приемането на смяната се разрешава само след постигане на установен режим след нарушението на нормалната работа или след пълното нормализиране на режима.

Чл. 62. Дежурните диспечери водят оперативната и друга документация, свързана с тяхната оперативна дейност.

Чл. 63. Дежурните диспечери са длъжни да събират и регистрират оперативната информация за нарушенията в нормалната работа на газоразпределителната мрежа, съоръженията към нея и действието на предпазно-регулиращата арматура.

Глава шеста РЕД ЗА ОФОРМЯНЕ НА ЗАЯВКИ

Раздел I

Необходимост от подаване на заявки за извършване на работа по съоръженията в газоенергийните обекти

Чл. 64. Оформянето на заявки за извършване работа по съоръженията в газоенергийните обекти е необходимо в следните случаи:

1. въвеждане в експлоатация или пробно включване на нови съоръжения и енергийни обекти;

2. провеждане на изпитвания на съоръжения, свързани с превключвания или промени в схемата на газоенергийните обекти и газоснабдителната система;

3. извеждане от работа или от резерв на съоръжения, свързани с доставката и производството, преноса и разпределението на природен газ, автоматиката и

РЕД ЗА ОФОРМЯНЕ НА ЗАЯВКИ

противоаварийната автоматика и средствата на автоматизираната система за диспечерско управление;

4. прекратяване доставките на природен газ при неизпълнение на договорите от страна на потребителите, присъединени към газопреносната мрежа или газоразпределителните мрежи.

Раздел II

Заявки до ЦДУ

Чл. 65. Заявките до ЦДУ се подават от началника на РДС.

Чл. 66. Началникът на ЦДУ, а в негово отсъствие - главният диспечер, разрешава заявките за:

1. извеждане на обекти на газопреносната мрежа в планов основен ремонт;
2. прекратяване на доставките на природен газ при неизпълнение на договорите от потребителите, директно свързани към газопреносната мрежа.

Чл. 67. Главният диспечер, а в негово отсъствие - определеният да го замества със заповед на ръководителя на преносното предприятие диспечер, разрешава заявките за:

1. провеждане на изпитания на участъци от преносния газопровод и съоръжения на газопреносната мрежа;

2. работа по съоръжения на газопреносната мрежа;
3. работа по средствата за регулиране на налягането в газопреносната мрежа;
4. въвеждане в действие на нови съоръжения на газопреносната мрежа;
5. работа по устройствата на противоаварийната автоматика;
6. извеждане на мощности в текущ или извънпланов ремонт;
7. работа по преносни газопроводи.

Чл. 68. Дежурните диспечери в ЦДУ оперативно могат да разрешават заявки за работа през времето на тяхното дежурство по диспечерските средства за телекомуникации.

Раздел III

Заявки до РДС

Чл. 69. Заявките до РДС се подават от упълномощени лица на:

1. газоразпределителните предприятия;
2. потребители, присъединен към газопреносната мрежа.

Чл. 70. Началникът на РДС, а в негово отсъствие - определеният да го замества със заповед на началника на ЦДУ диспечер, разрешава заявките за провеждане на изпитания и работи по съоръжения на газопреносната мрежа, определени със заповед на началника на ЦДУ.

Раздел IV

Заявки до ДЦ

Чл. 71. Заявките до ДЦ се подават от упълномощени лица на:

1. разпределителното предприятие, отговарящи за съответните съоръжения;
2. потребителите на природен газ.

Чл. 72. Ръководителят на ДЦ, а в негово отсъствие - определеният със заповед на ръководителя на разпределителното предприятие лице, разрешава заявките за:

1. работа по всички съоръжения на газоразпределителната мрежа;
2. работа по средства на автоматизираната система за диспечерско управление (АСДУ);
3. прекъсване на газоснабдяването на потребители при неизпълнение на договорите за присъединяване от тяхна страна.

НАРЕДБА № 12 ОТ 10.06.2004 Г. ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОПЕРАТОРИТЕ НА ГАЗОПРЕНОСНАТА И ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ

Раздел V

Срокове за подаване на заявките

Чл. 73. (1) Заявките за ремонт, които не водят до ограничаване на потребителите и производителите и не намаляват сигурността на газоснабдяването, се подават не по-рано от 7 денонощия и не по-късно от 48 часа преди времето за извеждане на съответното съоръжение в ремонт.

(2) Заявките за извеждане на съоръжения в ремонт в почивни дни или за първия работен ден след почивните дни се подават най-късно 48 часа преди почивния ден.

(3) Решението на съответната диспечерска служба по заявките по ал. 1 и 2 се съобщава до 15 часа на работния ден, предхождащ деня за работа.

Чл. 74. Заявките за ремонт, които са свързани с ограничаване на потребителите и производителите или намаляват сигурността и безопасността на газоснабдяването, се подават в срокове съответно увеличени с времето, необходимо за предизвестяване на прекъсването, отразено в договорите за доставка на природен газ.

Чл. 75. Заявките за пробно включване на ремонтирани или за въвеждане в експлоатация на нови съоръжения за изпитания се подават до съответния ДЦ най-малко 72 часа преди започване на изпитанията.

Чл. 76. (1) Заявки при аварийни ситуации могат да се подават по всяко време на денонощието до дежурния диспечер на съответния ДЦ или РДС. Той има право на своя отговорност да разреши заявката, когато нормалният технологичен срок за завършване на работата по съоръжението изтича по време на неговото дежурство.

(2) Заявки за работа за по-дълъг срок се разрешават съгласувано с висшестоящия оперативен ръководител.

Глава седма ОПЕРАТИВНИ РАЗГОВОРИ

Раздел I

Ред за използване на диспечерските средства за телекомуникации

Чл. 77. Диспечерските средства за телекомуникации са предназначени за осигуряване на оперативното и технологичното управление на газоснабдителната система и приоритетно се използват от оперативния персонал.

Чл. 78. Предимство при ползването на диспечерските средства за телекомуникации има висшестоящата диспечерска служба.

Чл. 79. При повикване по телефона на обектите от газоснабдителната система дежурните лица са длъжни да се обадят веднага, като съобщят наименованието на обекта и фамилното си име.

Чл. 80. При водене на оперативните разговори обектите и съоръженията се назовават с техните имена и технологични означения. Дежурният персонал повтаря дадените им разпореждания и съобщения, за да се провери правилното им разбиране.

Чл. 81. (1) Оперативните разговори се записват на звукозаписващо устройство.

(2) Записите се пазят за срок, който е не по-кратък от един месец.

Раздел II

Действия на оперативния персонал при неизправност на средствата за телекомуникации

Чл. 82. При неизправност на диспечерските средства за пряка телекомуникационна връзка оперативният персонал в обекта е длъжен да използва всички възможни съобщителни канали и да даде необходимата информация на съответното диспечерско управление, диспечерска служба или ДЦ.

Чл. 83. При пълна липса на телекомуникационна връзка оперативният персонал действа съгласно местните инструкции.

ОБСЛУЖВАНЕ НА СРЕДСТВОТА ЗА ТЕЛЕМЕХАНИКА, ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ И АСДУ

Глава осма

ОБСЛУЖВАНЕ НА СРЕДСТВОТА ЗА ТЕЛЕМЕХАНИКА, ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ И АСДУ

Чл. 84. Средствата за телемеханика, телекомуникации и АСДУ се обслужват от съответните отдели и групи в ЦДУ, РДС и ДЦ и от специализирания персонал към преносното и газоразпределителните предприятия при спазване на следната категоризация:

1. I група - средствата, които обслужват ЦДУ, РДС и обектите със системно значение, по списък, одобрен от началника на ЦДУ;
2. II група - средствата, които обслужват обекти на пряко оперативно подчинение на РДС, по списък, одобрен от началника на РДС;
3. III група - средствата, които обслужват ДЦ и обекти от газоразпределителната мрежа.

Чл. 85. (1) Обслужването на средствата за телемеханика, телекомуникации и АСДУ включва монтаж, демонтаж, проверка, профилактика, настройка, поддържане на банка от данни и отстраняване на повреди.

(2) Работата по монтажа, демонтажа и периодичните огледи на съоръженията, средствата за телемеханика, телекомуникации и АСДУ се извършва от персонала на преносното предприятие или на съответното разпределително предприятие.

(3) Настройките на апаратурите и връзките между тях се извършват и поддържат от персонала, отговарящ за средствата за телемеханика и телекомуникации.

(4) Телефонните кабели и другите свързочни съоръжения (телефонни апарати, автоматични телефонни централи (АТЦ), комутатори и др.), монтирани в обектите на газоснабдителната система за целите на оперативното управление, се поддържат от персонала, обслужващ обекта.

Чл. 86. Профилактиката на средствата за АСДУ се извършва по предварително утвърден график, като извеждането им от експлоатация се извършва със заявки, подадени по общия ред.

Чл. 87. След ремонт или профилактика средствата за телемеханика, телекомуникации и АСДУ се въвеждат в експлоатация след проверка на правилното им действие и предаването им в разпореждане на дежурните диспечери.

Чл. 88. (1) При констатиране на неизправност дежурният персонал в съответния обект незабавно уведомява дежурния диспечер, под чието оперативно разпореждане се намира.

(2) Диспечерът прави запис в съответния дневник за повреди и действия съгласно съответната инструкция.

Глава девета

ОПЕРАТИВНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Чл. 89. (1) В диспечерските служби се води оперативен дневник в следния минимален обем:

1. заявки;
2. дадени разрешения за допуснатите групи до работа по съоръженията на газоснабдителната система;
3. нарушения в нормалната работа на съоръженията, който е неразделна част от оперативния дневник;
4. разпореждания;
5. повреди по средствата за телемеханика и телекомуникации;
6. повреди по АСДУ;
7. линейна схема на газоснабдителната система или на част от нея, която е на оперативно подчинение на съответното диспечерско управление, служба или център;
8. часова ведомост за потоците и наляганията в мрежата;

НАРЕДБА № 12 ОТ 10.06.2004 Г. ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОПЕРАТОРИТЕ НА ГАЗОПРЕНОСНАТА И ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ

9. типова бланка, отразяваща текущото състояние на схемата на контролираната от съответното диспечерско управление или служба част от мрежата, която е неразделна част от оперативния дневник.

(2) Дневникът е пронумерован и прошнурован и се води в писмена форма.

(3) Информацията от документацията, която се води чрез средствата на изчислителната техника, се съхранява на електронен носител.

Чл. 90. (1) В оперативния дневник се записват в хронологичен ред с точно означаване на часа и минутата:

1. оперативните превключвания;
2. промените в нормалния режим на работа на газоснабдителната система;
3. дадените или получените разпореждания и информации, както и фамилията и длъжността на лицето, дало или получило разпореждане или информация;
4. допускането на работни групи за работа по съоръженията, които са на оперативно подчинение на съответния диспечер.

(2) При приемане на смяната дежурният диспечер вписва в оперативния дневник датата, часа и смяната, като предаващият и приемащият смяната се подписват.

Чл. 91. (1) В дневника за заявки се водят всички заявки, получени в съответната диспечерска служба.

(2) Заявките до ЦДУ и РДС се предават по телекс, факс или електронна поща при спазване на съответния ред и начин на оформяне на заявките.

(3) Номерацията на заявките е годишна, като всяка година на 1 януари първата заявка започва с № 1.

Чл. 92. В бюлетина на нарушенията в нормалната работа на газоснабдителната система се вписват обектът и съоръжението, което има повреда и е изключено. Вписва се и причината за изключването.

Чл. 93. (1) В дневника за действието на автоматиката и противоаварийната автоматика са записва функционирането на уредите в контролираните обекти по време на смяната.

(2) Дежурният персонал в обектите на газоснабдителната система е длъжен при отчитането на газоизмерителните уреди да обхожда и автоматиката и противоаварийната автоматика, да записва и изчиства появилата се информация, като уведомява за това дежурните диспечери.

(3) При задействане на автоматиката и противоаварийната автоматика дежурният персонал е длъжен веднага за запише появилата се информация и да я изчисти. Тази информация се ползва като оперативна информация и се съобщава веднага след нейното появяване.

(4) За пълен анализ на действието на автоматиката и противоаварийната автоматика на газопреносната мрежа данните се изпращат по телекс, факс и/или електронна поща не по-късно от следващия работен ден до висшестоящата диспечерска служба.

(5) За пълен анализ на действието на автоматиката и противоаварийната автоматика на газоразпределителната мрежа данните се изпращат по телекс, факс и/или електронна поща не по-късно от следващия работен ден до съответното звено, определено с устройствения правилник на разпределителното предприятие.

Чл. 94. (1) В дневника за разпорежданията се вписват тези, които са със срок на действие, по-голям от 24 часа.

(2) Всяко разпореждане носи пореден номер, дата, длъжността и фамилията на лицето, дало разпореждането.

(3) В случай че нареждането е направено по телефона, допълнително се вписват и фамилията, и подписът на лицето, което е приело разпореждането.

(4) Длъжностните лица, за които е предназначено разпореждането, се подписват след неговото прочитане, с което удостоверяват, че са запознати със съдържанието му.

ОПЕРАТИВНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Чл. 95. В часовата ведомост диспечерите и оперативният персонал нанасят за всеки час от денонощието друга информация, получена в контролните точки на газопреносната или на съответната разпределителна мрежа в обем, определен от началника на ЦДУ или ДЦ.

Чл. 96. В дневниците за повреди по телемеханика, телекомуникации и АСДУ се отбелязват всички констатирани от дежурния персонал неизправности по тези средства.

Чл. 97. Редовното и правилното водене на оперативната документация се проверява периодично най-малко веднъж седмично от съответните длъжностни лица, които се подписват отстрани до последното записване, което са прочели.

Чл. 98. (1) Не се разрешават изтривания в оперативната документация.

(2) В случай на необходимост от поправки те се правят в свободното поле, като неправилният запис се зачертава с една черта.

(3) Поправката по ал. 2 се заверява с подписа на лицето, което я е направило, и с вписване на датата.

Чл. 99. След изписването на съответния дневник той се съхранява за срок не по-кратък от 5 години в съответното диспечерско управление или служба.

Чл. 100. При наличие на АСДУ данните, необходими за оперативната документация, се събират и обработват автоматизирано.

Чл. 101. Дежурните диспечери носят отговорност за правилното водене на оперативната документация.

Чл. 102. Право на достъп до съответната оперативна документация съобразно обхвата на тяхната дейност имат длъжностните лица в диспечерското управление и други лица по списък, одобрен от съответния ръководител.

Чл. 103. Длъжностните лица, имащи право на достъп до оперативната документация в диспечерските управления и служби, са длъжни да я използват единствено за служебни цели.

Чл. 104. Освен оперативната документация, която се води от дежурните диспечери, всеки диспечерски пункт има комплект от документи, който освен тази наредба обхваща минимум:

1. действащата нормативна уредба по безопасни и здравословни условия на труд при експлоатация на газопроводите и съоръженията и допълващите я вътрешни инструкции;

2. Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и газоразпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ;

3. списък на лицата, издаващи наряди, отговорните ръководители и изпълнителите на работа за съответната част от газопреносната или газоразпределителната мрежа;

4. плана за възстановяване на газоснабдителната система след тежки аварии;

5. Инструкцията за разследване, класифициране и отчитане на нарушенията в нормалната работа на съоръженията в обектите;

6. информация, необходима за оперативните действия по действащите договори за покупка и продажба на природен газ, в обем, определен от началника на съответното диспечерско управление, служба или център;

7. заповедите за настройки на автоматиката и противоаварийната автоматика;

8. експлоатационните инструкции;

9. сборника с експлоатационни инструкции на средствата за телемеханика, телекомуникации и АСДУ;

10. договорите на преносното предприятие, отнасящи се до съвместната работа на газоснабдителната система на Република България с други газоснабдителни системи (само за ЦДУ);

НАРЕДБА № 12 ОТ 10.06.2004 Г. ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОПЕРАТОРИТЕ НА ГАЗОПРЕНОСНАТА И ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ

11. сборника с експлоатационни инструкции на обектите на газоснабдителната система, намиращи се на оперативен подчинение на съответното диспечерско управление, служба или център, които имат отношение към оперативното управление;

12. актуализиран списък на персонала, който има право да дава оперативни разпореждания, и на персонала, който има право да получава информация;

13. схемите на основното и резервното захранване на диспечерския пункт и на противопожарната инсталация на съответната сграда.

Глава десета

КОНТРОЛ ПО СПАЗВАНЕ НА НАРЕДБАТА. КОНТРОЛНИ ОРГАНИ

Чл. 105. (1) Контролът по спазването на тази наредба се осъществява от министъра на енергетиката и енергийните ресурси.

(2) В изпълнение на контролните си правомощия по ал. 1 министърът на енергетиката и енергийните ресурси:

1. извършва чрез упълномощени от него лица проверки на дейността на операторите на газопреосната и газоразпределителната мрежа;

2. уведомява органите на специализирания контрол с оглед предприемането на мерки от кръга на тяхната компетентност;

3. налага принудителни административни мерки и административни наказания.

(3) Министърът на енергетиката и енергийните ресурси има право да изисква от проверяваните лица информация за дейността им, необходимите документи във връзка с осъществяването на контрола и ако се налага, да изисква съдействие от специализираните органи за контрол.

Чл. 106. (1) Лицата по чл. 105, ал. 2, т. 1, които извършват проверки и съставят актове за установяване на извършените административни нарушения, се определят със заповед на министъра на енергетиката и енергийните ресурси.

(2) При извършване на контрола контролните органи по ал. 1 имат право:

1. на свободен достъп до контролираните от тях лица и обекти за проверка;

2. да изискват от съответните длъжностни лица необходимите данни, сведения, обяснения, оперативна и друга информация, включително да извършват или възлагат извършването на експертизи, измервания и изпитвания за изясняване на техническото състояние и условията за експлоатация на обекта, включително и за правоспособността на персонала, както и всяка друга информация, свързана с осигуряване изпълнението на условията на лицензията;

3. да извършват насрещни проверки и да изискват от трети лица сведения и документи, необходими за извършване на насрещните проверки;

4. да правят предложения за даване на задължителни предписания;

5. да правят предложения за налагане на принудителни административни мерки и административни наказания.

Чл. 107. Проверяваните лица са длъжни да осигурят всички условия за нормалното протичане на проверката и да оказват съдействие на контролните органи при условията и по реда на чл. 78, ал. 3 ЗЕ.

Чл. 108. (1) Контролните органи нямат право да разгласяват служебната, производствената и търговската тайна, които са им станали известни при или по повод осъществяването на контролната дейност.

(2) Контролните органи извършват своята дейност самостоятелно или при необходимост съвместно с други специализирани контролни органи.

Чл. 109. (1) За резултатите от проверката контролните органи съставят протокол, към който прилагат събраните данни, документи и обяснения.

(2) Протоколът се подписва от съставителя и от проверяваното лице, а при отказ от страна на проверяваното лице - от двама свидетели на отказа.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

(3) Въз основа на резултатите от проверката контролните органи могат да дават задължителни предписания на проверяваните лица и/ или да съставят актове за установяване на извършените административни нарушения.

(4) Лицата, на които са дадени задължителни предписания, уведомяват в определения им срок контролните органи за тяхното изпълнение.

Чл. 110. Държавните и общинските органи и техните администрации, както и задължените по закон лица са длъжни да оказват съдействие на контролните органи при осъществяване на техните правомощия.

Чл. 111. (1) Въз основа на актовете по чл. 109, ал. 3 министърът на енергетиката и енергийните ресурси издава наказателни постановления, с които се налагат глоби или имуществени санкции за неспазването на тази наредба.

(2) Наказателните постановления по ал. 1 могат да бъдат издавани и от упълномощени от министъра на енергетиката и енергийните ресурси длъжностни лица.

(3) Упълномощаването на длъжностните лица по ал. 2 се извършва със заповед на министъра на енергетиката и енергийните ресурси.

Чл. 112. Доколкото в ЗЕ и в тази наредба не е предвидено друго, установяването на административните нарушения, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда и при условията на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. „Оператор на газопреносната мрежа” е специализираното звено в структурата на преносното предприятие.

2. „Оператори на газоразпределителните мрежи” са специализираните звена в структурата на газоразпределителните предприятия.

3. „Оперативното управление” е непрекъснато управление на обектите на газопреносната мрежа и на газоразпределителните мрежи за природен газ с цел осигуряване на надеждност, безопасност и ефективност на тяхното функциониране.

4. „Обекти на газопреносната мрежа” са преносните газопроводи, компресорните станции (КС), газоизмервателните станции (ГИС), газорегулаторните станции (ГРС), автоматичните газорегулаторни станции (АГРС), газопреносната мрежа и газохранилищата.

5. „Обекти на газоразпределителните мрежи” са разпределителните газопроводи, газорегулаторните пунктове (ГРП) и газорегулаторните табла (ГРТ), газорегулаторните и измервателни пунктове (ГРИП) и табла (ГРИТ) и газоизмервателни пунктове (ГИП) и газоизмервателни табла (ГИТ).

6. „Обекти, присъединени към газопреносната мрежа” са всички обекти, които получават природен газ чрез преносната мрежа или подават природен газ към преносната мрежа.

7. „Обекти, присъединени към газоразпределителните мрежи” са всички обекти, които получават природен газ чрез разпределителните мрежи или подават природен газ към разпределителните мрежи.

8. „Газоснабдени обекти” са всички обекти, които ползват природен газ чрез преносната или разпределителните мрежи за собствено потребление или за търговска дейност.

9. „Инструкция” е комплект от технически правила, указания, предписания и др., свързани с предмета на дейност на операторите.

10. „Пряка газопроводна линия” е тръбопровод за природен газ като допълнение към взаимосвързаната система.

**НАРЕДБА № 12 ОТ 10.06.2004 Г. ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОПЕРАТОРИТЕ НА
ГАЗОПРЕНОСНАТА И ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ**

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Всички потребители, получаващи природен газ по договори с преносното предприятие към момента на влизане в сила на Закона за енергетиката, както и тези привилегирвани потребители, на които преносното предприятие доставя природен газ чрез пряка газопроводна линия, се считат за пряко присъединени към газопреосната мрежа.

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 192 от Закона за енергетиката.

§ 4. Указания по прилагане на наредбата дава министърът на енергетиката и енергийните ресурси.

**Нормативни актове, от които се ръководят диспечерите в ЦДУ и РДС на
преносните предприятия и ДЦ на разпределителните предприятия**

1. Закона за енергетиката
2. Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ по чл. 200, ал. 1 ЗЕ
3. Техническите правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за пренос, съхранение, разпределение и доставка на природен газ се определят с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на енергетиката и енергийните ресурси
4. Наредбата за въвеждане на ограничителен режим, временно прекъсване или ограничаване на производството или снабдяването с електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ по чл. 74, ал. 1 ЗЕ